

Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
2. Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
5. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
7. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
8. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)
9. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)

Spis treści

WPROWADZENIE	4
STANDARD I: POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 20 W BIAŁYMSTOKU.....	5
Rozdział 1 Ogólne informacje dotyczące Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem.....	5
§ 1 Preambuła	5
§ 2 Słowniczek pojęć	5
§ 3 Założenia Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem	6
§ 4 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.	7
Rozdział II: Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	7
§ 1 Potencjalne zagrożenia płynące z użytkowania sieci:	7
§ 2 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu	8
Rozdział III: Korzystanie z telefonów komórkowych na terenie szkoły	9
Rozdział IV: Zasady ochrony danych osobowych małoletnich i ochrony ich wizerunku	9
STANDARD II: PERSONEL – EDUKACJA, MONITOROWANIE I ZAANGAŻOWANIE PRACOWNIKÓW W CELU ZAPOBIEGANIA KRZYWDZENIA DZIECI.....	10
Rozdział 1 Informacje ogólne	10
Rozdział 2 Zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku:	12
§ 1 Zasady zatrudniania pracowników w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi.	12
§ 2 Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.	13
STANDARD III: PROCEDURY	14
Rozdział 1 Informacje ogólne	14
Rozdział 2 Procedury podejmowania interwencji.	15
§ 1 Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy domowej.....	15
§ 2 Procedura Niebieskiej Karty	16
§ 3 Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy ze strony pracownika szkoły.....	17
§ 4 Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez innego dorosłego niż pracownik szkoły.	17
§ 5 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez innego ucznia.	18
§ 6 Procedura postępowania wobec ucznia z zaburzeniami zachowania, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub do siebie.....	19
§ 7 Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy na terenie szkoły	19

§ 8 Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.....	20
Standard IV: Monitorowanie.....	21
Procedura składania skargi i informowania o podejrzeniu krzywdzenia dzieci.	22
Przepisy końcowe.	22
Załączniki:	23

WPROWADZENIE

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej,
- podejmowane w szkole postępowania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka, praw ucznia określonych w statucie szkoły oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w szkole działań,
- rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz potrafią je uczyć zasad bezpieczeństwa.

Ponadto przyjęto, że:

- prowadzone w szkole postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

STANDARD I: POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 20 W BIAŁYMSTOKU

Rozdział 1 Ogólne informacje dotyczące Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem

§ 1 Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel placówki traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez członków personelu wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy szkoły, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

§ 2 Słowniczek pojęć

Ilekoć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

1) *małoletnim (dziecku, uczniu, wychowanku)* – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;

2) *personelu* – należy przez to rozumieć każdego pracownika Szkoły Podstawowej nr 20 w Białymstoku, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi/dziećmi;

3) *dyrektorze* – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 20 w Białymstoku;

4) *rodzicu* – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego dziecka/małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;

5) *opiekunie prawnym dziecka/małoletniego* – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;

6) *„osobie najbliższej dziecku”* – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez dziecko/małoletniego;

7) *przemocy fizycznej* – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka/małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;

8) *przemocy seksualnej* – należy przez to rozumieć zaangażowanie dziecka/małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;

9) *przemocy psychicznej* – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic

niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;

10) *zaniechanie* – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;

11) *przemocy domowej* – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;

12) *osobie stosującej przemoc domową* – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;

13) *świadku przemocy domowej* – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

§ 3 Założenia Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem

1) Polityka ochrony dzieci jasno i kompleksowo określa:

- zasady bezpiecznej rekrutacji personelu Szkoły Podstawowej nr 20 w Białymstoku,
- sposób reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia,
- zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko (nauczyciele, pracownicy obsługi i pracownicy administracji szkoły),
- zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów,
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.

2) Polityka jest opublikowana i promowana wśród całego personelu, rodziców i małoletnich. Poszczególne grupy są z nią zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne. Standardy Ochrony Małoletnich (jako dokument) są umieszczone na stronie internetowej szkoły oraz w bibliotece szkolnej. Dla uczniów klas młodszych opracowana jest wersja w formie przystępnej do ich wieku.

3) Procedury zawarte w standardach obejmują działania związane ze zgłaszaniem podejrzeń oraz podejmowania interwencji, które określają jakie działania trzeba podjąć w sytuacji krzywdzenia małoletniego lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu szkoły oraz rówieśników.

4) Cały personel szkoły (nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi) zna treść Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem. Zapisy zawarte w dokumencie obowiązują wszystkich członków personelu Szkoły Podstawowej nr 20 w Białymstoku.

5) Dyrektor szkoły wyznaczył pedagoga i psychologa szkolnego jako osoby odpowiedzialne za monitoring i koordynowanie realizacji Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem. Ich rola oraz zadania są jasno określone.

Do zadań osoby koordynującej realizację Politykę Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem należy:

- dbanie o dostęp do informacji o możliwości pomocy – plakaty, ulotki z numerami telefonów, organizacja tematycznych gazetek, spotkań i pedagogizacji we wskazanym zakresie,
- odbieranie zgłoszeń dotyczących problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa małoletnich,
- reagowanie na zgłoszenia zgodnie z procedurami przyjętymi w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku,
- konsultowanie się w miarę potrzeb z innymi podmiotami, m. in. z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi w Białymstoku,
- w uzasadnionych przypadkach zgłaszanie sprawy odpowiednim służbom: policji, sądowi rodzinnemu, prokuraturze,
- ścisła współpraca z dyrektorem placówki w zakresie realizacji powyższych zadań.

6) W placówce jest wyznaczona osoba odpowiedzialna za monitoring bezpieczeństwa sieci komputerowej.

§ 4 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

1) Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia nieletnich i potrafią je rozpoznawać oraz podejmować właściwe reakcje (*załącznik nr 1*).

2) Pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie odpowiedzialności prawnej pracowników szkoły i są zobowiązani do podejmowania interwencji.

3) Pracownicy szkoły zostali przeszkoleni w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” oraz rozpoznawania oznak krzywdzenia dzieci.

4) W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

5) Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka poprzez rozmowy z dzieckiem, obserwację dziecka i jego zachowania oraz kontakt z instytucjami, które udzielają pomocy dziecku.

Rozdział II: Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 1 Potencjalne zagrożenia płynące z użytkowania sieci:

1) Dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard).

2) Działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka.

3) Oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników sieci.

§ 2 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1) Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie pobytu w placówce.

2) Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.

3) Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.

4) Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie placówki jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe.

5) W szkole wyznaczony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci. W Szkole Podstawowej nr 20 jest to informatyk.

6) Do obowiązków informatyka należy:

- zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;
- sprawdzanie, czy na komputerach, w tym ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.

7) Nauczyciele odpowiedzialni za komputery w swoich pracowniach przynajmniej raz w miesiącu sprawdzają czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, starają się ustalić, kto korzystał z komputera.

8) Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, pracownik przekazuje dyrektorowi szkoły, który aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.

9) Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie oraz treści znalezionych na komputerze.

10) Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w standardach.

11) Pracownik odpowiedzialny za sieć internetową w szkole posiada indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu na terenie placówki. Pracownik zachowuje login i hasło w tajemnicy.

12) Indywidualny login i hasło do Internetu posiada każdy nauczyciel prowadzący zajęcia komputerowe z dziećmi.

13) Uczniowie korzystają z komputera podczas lekcji tylko pod opieką nauczyciela, który ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

14) Nauczyciele czuwają nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.

15) Nauczyciel informatyki i wychowawcy klas przeprowadzają z dziećmi cykliczne pogadanki dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

16) Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.

17) Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela i regulaminem pracowni.

18) Użytkownikowi komputera zabrania się:

- instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
- usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
- dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

Rozdział III: Korzystanie z telefonów komórkowych na terenie szkoły

1) Uczeń na odpowiedzialność swoją i rodziców lub prawnych opiekunów przynosi do szkoły telefon komórkowy lub inne urządzenia elektroniczne np. odtwarzacz MP3, smartwatch.

2) Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie tego rodzaju sprzętu.

3) W czasie lekcji obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych np. dyktafonów, odtwarzaczy MP3.

4) Poprzez „używanie” należy rozumieć (w wypadku telefonu komórkowego):

- nawiązywanie połączenia telefonicznego;
- redagowanie lub wysyłanie wiadomości typu sms, mms lub podobnej;
- rejestrowanie materiału audiowizualnego;
- odtwarzanie materiału audiowizualnego lub dokumentacji elektronicznej;
- transmisja danych;
- wykonywania obliczeń.

5) W przypadku innych urządzeń elektronicznych np. odtwarzaczy MP3 pojęcie „używanie” dotyczy wszystkich w/w punktów możliwych do wykonania na danym urządzeniu.

6) Na terenie szkoły, uczeń ma obowiązek wyłączyć i schować aparat telefoniczny i inne urządzenia elektroniczne.

7) Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej i fotografowanej, a jeśli ma to miejsce w czasie lekcji dodatkowo konieczna jest zgoda nauczyciela prowadzącego zajęcia.

8) Uczniowie systematycznie są informowani o zagrożeniach wynikających z korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych oraz wdrażani do bezpiecznego korzystania z nich.

Rozdział IV: Zasady ochrony danych osobowych małoletnich i ochrony ich wizerunku

1) Szkoła Podstawowa nr 20 im. gen. Władysława Sikorskiego w Białymstoku zapewnia ochronę wizerunku dziecka, na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO).

2) Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody w formie pisemnej osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (*załącznik nr 2*).

3) Osoba wyrażająca zgodę podpisuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 RODO.

4) Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości (zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza) zgoda rodziców/opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.

5) Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie placówki bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.

6) Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

7) W przypadku utrwalania wizerunku dzieci na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda, jak w pkt 2.

8) Nauczyciel może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka, za zgodą dyrektora szkoły.

9) Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia.

10) Nauczyciel podczas wykonywania obowiązków służbowych może rejestrować wizerunek uczniów za pomocą prywatnego sprzętu. Następnie jest zobowiązany do bezpiecznego przekazania zdjęć/nagrań wyznaczonej w szkole osobie odpowiedzialnej za prowadzenie strony internetowej/Facebooka/kroniki szkolnej, a po ich przekazaniu do usunięcia zdjęć ze swojego telefonu.

STANDARD II: PERSONEL – EDUKACJA, MONITOROWANIE I ZAANGAŻOWANIE PRACOWNIKÓW W CELU ZAPOBIEGANIA KRZYWDZENIA DZIECI

Rozdział 1 Informacje ogólne

1) Rekrutacja pracowników w placówce odbywa się według zasad, które obejmują: ocenę przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi- kwalifikacje i predyspozycje kandydatów oraz rekrutację pracowników obsługi i administracji zgodnie z kwalifikacjami oraz obowiązującymi przepisami.

2) Rozpoczynając pracę w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze oraz praktykanci przechodzą szkolenie w zakresie ochrony dzieci obejmujące zapoznanie z obowiązującymi w placówce Standardami Ochrony Małoletnich (*załącznik nr 3*).

3) Wszyscy członkowie personelu placówki zostali przeszkoleni w zakresie symptomów krzywdzenia dzieci oraz w zakresie odpowiedzialności prawnej pracowników placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji, procedury Niebieskiej Karty oraz innych niezbędnych procedur bezpieczeństwa.

4) Pracownicy placówki mają łatwy dostęp do danych kontaktowych lokalnych placówek, które zajmują się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w nagłych wypadkach (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia, poradnie itp.).

5) Nauczyciele posiadają wiedzę w zakresie metod i narzędzi edukacji dzieci w obszarze ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem oraz bezpieczeństwa w sieci i dysponują scenariuszami zajęć oraz materiałami edukacyjnymi dla dzieci w celu prowadzenia działań edukacyjnych na terenie placówki. Wskazane materiały i scenariusze są dostosowane do wieku odbiorców oraz ich możliwości intelektualnych.

6) Wszyscy wychowawcy klas zostali przeszkoleni w zakresie zjawiska przemocy rówieśniczej oraz metod i narzędzi działań profilaktycznych oraz interwencyjnych.

7) Wszyscy pracownicy placówki są zapoznani z Polityką i Standardami Ochrony Małoletnich przyjętymi w placówce w formie szkolenia/webinaru, a nowi pracownicy w ciągu miesiąca od dnia nawiązania stosunku pracy.

8) Wszyscy Pracownicy są zobowiązani do przeszkolenia jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci. W oparciu o tę wiedzę, doświadczenie i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci.

9) Każdy Pracownik, który zauważy lub podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone zobowiązany jest zareagować, w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.

10) Wszyscy Pracownicy są zobowiązani do zapoznania się z art. 1 pkt 92 ustawy z dnia 7 lipca 2022r. (Dz.U.2022.2600) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 2023 r. dotyczącym odpowiedzialności prawnej wobec podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

11) Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych dowiedziały się o krzywdzeniu dziecka lub mają inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

12) Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami oraz obowiązującym prawem.

Rozdział 2 Zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku:

§ 1 Zasady zatrudniania pracowników w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi.

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

1) Dyrektor Szkoły przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym, w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.

2) Aby sprawdzić daną osobę w Rejestrze Dyrektor Szkoły uzyskuje jej dane osobowe tj.: imię i nazwisko, datę urodzenia, PESEL, nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki.

3) Dyrektor Szkoły uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. W pierwszej kolejności należy założyć konto w systemie teleinformatycznym. Konto podlega aktywacji dokonywanej przez biuro informacji.

4) Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr jest ogólnodostępny - nie wymaga zakładania konta.

5) Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego Dyrektor drukuje i składa do części A akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestr bądź informacji z Rejestru publicznego. Przy czym w przypadku drugiego wystarczy wydruk ze strony internetowej, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze.

6) Dyrektor od kandydata pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.

6) Dyrektor od kandydata pobiera oświadczenie o niekaralności i zobowiązanie do przestrzegania podstawowych zasad ochrony małoletnich o treści: "oświadczam, że nie byłem/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie" (***załącznik nr 4***).

7) Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru

karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.

8) Dyrektor pobiera od kandydata oświadczenie:

- o państwie/państwach, w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa (załącznik nr 5),
- informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (a w razie braku możliwości jej uzyskania – informację z rejestrów karnych nieukierunkowaną na określony cel) – art. 21 ust. 5 ustawy.

9) Gdy w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego bądź nie wydaje się informacji z tego rejestru, wówczas kandydat (w odniesieniu do nauczycieli cudzoziemców) do zatrudnienia musi przedstawić własnoręcznie sporządzone i podpisane oświadczenie o:

- braku rejestru karnego w danym państwie albo o braku możliwości uzyskania informacji z takiego rejestru,
- niekaralności w danym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
- niewydaniu wobec tej osoby innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się ww. czynów zabronionych,
- braku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy obowiązku stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi (art. 21 ust.7 ustawy).

10) Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 2 Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1) Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, monitorują sytuacje i zachowanie dziecka.

2) Pracownicy pomagają dzieciom w czynnościach samoobsługowych w zależności od potrzeb i wieku dziecka (wg uzgodnień z rodzicami).

3) Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu intymności dziecka.

4) Relacje personel placówki – dziecko – charakteryzuje wzajemny szacunek, kultura i nastawienie na współpracę, wzajemną pomoc i zrozumienie.

- 5) Niedopuszczalne są zachowania: cielesne (szarpanie, bicie, popychanie), słowne (wyzywanie, wyśmiewanie), zmuszanie do wykonywania poleceń nie mających związku z pracą w szkole.
- 6) Pracownicy wspierają dzieci w pokonywaniu trudności.
- 7) Nauczyciele organizują zajęcia i zabawy zapewniające dzieciom wszechstronny rozwój. Zadania dostosowywane są do potrzeb i możliwości dzieci.
- 8) Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
- 9) Pozytywne zachowania dzieci wzmacniane są poprzez nagradzanie: słowne (pochwała indywidualna, pochwała w obecności dzieci), nagroda rzeczowa, pochwała przekazana rodzicowi.
- 10) W każdej sytuacji dziecko jest informowane o konsekwencji zachowania. Podejmowane przez pracownika konsekwencje nieodpowiedniego zachowania wynikają z WSO.
- 11) Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
- 12) Nauczyciele kontaktują się z uczniami i rodzicami poprzez dziennik elektroniczny. W wyjątkowych sytuacjach dotyczących konieczności szybkiego kontaktu z uczniami możliwe jest skontaktowanie się z dziećmi za pomocą innych komunikatorów, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i obowiązującego prawa.
- 13) Nauczyciele nie podają rodzicom ani uczniom numerów swoich prywatnych telefonów. Jeśli któryś z nauczycieli zdecyduje się na podanie numeru telefonu, to robi to na swoją odpowiedzialność i po ustaleniu z rodzicami zasad korzystania z tej formy komunikacji.

STANDARD III: PROCEDURE

Rozdział 1 Informacje ogólne

- 1) W placówce w widocznym miejscu znajduje się tablica dla rodziców/opiekunów, na której zamieszczane są przydatne informacje na temat m.in:
  - wychowania dzieci bez przemocy,
  - ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem,
  - zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w internecie,
  - możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych,
  - danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.
- 2) Wszyscy rodzice zostali zapoznani z obowiązującymi w placówce Standardami Ochrony Małoletnich poprzez dziennik elektroniczny.
- 3) W każdej klasie odbywają się co roku zajęcia na temat praw dziecka i są one wpisane w roczny plan pracy każdej klasy oraz ujęte w działaniach wychowawczych i profilaktycznych.
- 4) Rodzice znają i przestrzegają zasady obowiązujące na terenie szkoły.

5) Rodzice wszelkie trudności wynikające z zachowania uczniów zgłaszają pracownikom szkoły, wg zasad obowiązujących na terenie placówki.

6) W każdej klasie odbywają się zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem i są one wpisane w roczny plan pracy klasy.

7) W każdej klasie dzieci zostały poinformowane do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.

8) W każdej klasie odbyły się zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w internecie lub są one wpisane w roczny plan pracy klasy. Organizowane są warsztaty tematyczne, zajęcia edukacyjne oraz zapraszani goście w celu realizacji wskazanych tematów.

9) W szkole wyeksponowane są informacje dla dzieci nt. możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Rozdział 2 Procedury podejmowania interwencji.

§ 1 Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy domowej.

1) Pracownik szkoły podejrzewający krzywdzenie dziecka w środowisku rodzinnym lub w przypadku uzyskania informacji, że dziecko jest krzywdzone, ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i zgłoszenia tego do pedagoga/psychologa szkolnego.

2) Pedagog/psycholog szkolny przeprowadza wstępne rozpoznanie sytuacji i ocenia czy problem wymaga dokładnej diagnozy. Jeżeli uzna, że tak informuje o zaistniałym problemie Dyrektora.

3) W przypadkach tego wymagających Dyrektor zasięga opinii zespołu interwencyjnego, w skład, którego mogą wchodzić: pedagog, pedagog specjalny, psycholog, inni pracownicy szkoły mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.

4) Zadaniem zespołu interwencyjnego jest wspólne badanie przypadku, określanie strategii postępowania, zespołowe podejmowanie decyzji oraz koordynacja działań poszczególnych instytucji i monitorowanie efektów.

5) W przypadku potwierdzenia podejrzenia krzywdzenia dziecka, psycholog/pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka. Jeżeli z rozmowy wynika, że dziecko jest krzywdzone w środowisku rodzinnym osoba, która jako pierwsza otrzymała informację na temat krzywdzenia dziecka, we współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym wszczyna procedurę Niebieskiej Karty.

6) Zespół interwencyjny na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, po dokonaniu diagnozy, opracowuje plan pomocy dziecku.

7) Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:

- podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiednich instytucji;

- wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
- skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

8) Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

9) W przypadku trudności w komunikacji i współpracy z rodziną/opiekunami dziecka, dyrektor kieruje wniosek o wgląd w sytuację rodzinną dziecka do Sądu Rejonowego (Wydział Rodzinny i Nieletnich).

10) Dziecko, co do którego występuje podejrzenie, że jest krzywdzone należy objąć szczególnym rodzajem wsparcia oraz troski, na bieżąco monitorować kwestie jego bezpieczeństwa.

11) Przebieg interwencji jest dokumentowany w Karcie interwencji (*załącznik nr 6*). Kartę przechowuje się w gabinecie pedagoga szkolnego.

12) Cały personel placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 2 Procedura Niebieskiej Karty

1) Procedura „Niebieskiej Karty” nakłada na szkołę określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy domowej,

2) „Niebieską Kartę” zakłada nauczyciel, który stwierdza, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy (decyzję o założeniu „Niebieskiej Karty” warto podjąć po konsultacjach w pedagogiem/psychologiem szkolnym).

3) Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej.

4) Rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.

5) Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

6) W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

7) Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej dziecku.

8) Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa.

9) Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” (*załącznik nr 7*) osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B” (*załącznik nr 8*).

10) W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).

11) Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.

12) Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury „Niebieskie karty” nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą.

13) Kopię formularza „Niebieska Karta – A” razem w kartą interwencji oraz inną dokumentacją związaną ze sprawą przechowuje się w gabinecie pedagoga szkolnego.

§ 3 Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy ze strony pracownika szkoły.

1) Osoba podejrzewająca krzywdzenie ucznia przez pracownika szkoły zgłasza problem dyrektorowi.

2) Dyrektor szkoły informuje o tym fakcie pedagoga/psychologa szkolnego.

3) Psycholog lub pedagog podejmują działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem.

4) Dyrektor w obecności pedagoga/psychologa szkolnego przeprowadza rozmowę z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, przekazanie uwag, poznanie wersji wydarzeń.

5) Jeżeli rozmowy z dzieckiem potwierdzą krzywdzenie dziecka, psycholog lub pedagog szkolny zawiadamia o tym dyrektora szkoły. Dyrektor powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów dziecka o zdarzeniu. Ze spotkania z rodzicami sporządza notatkę służbową.

6) Dyrektor szkoły po potwierdzeniu informacji, podejmuje działania zmierzające do ukarania Pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub prokuraturę.

§ 4 Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez innego dorosłego niż pracownik szkoły.

1) Osoba będąca świadkiem krzywdzenia dziecka przez osobę dorosłą inną niż pracownik szkoły zgłasza problem psychologowi/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły.

2) Pedagog/psycholog lub dyrektor przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia.

3) Jeżeli zgłoszenie się potwierdzi dyrektor szkoły przeprowadza w obecności pedagoga/psychologa szkolnego rozmowę z wymienioną w punkcie 1 osobą dorosłą i podaje możliwe sposoby rozwiązania zaistniałej sytuacji.

4) O zdarzeniu, które zostało uznane za krzywdzenie dziecka oraz o rozmowie przeprowadzonej przez dyrektora z osobą dorosłą, nie będącą pracownikiem szkoły, który krzywdził dziecko, zostają powiadomieni rodzice/opiekunowie prawni.

5) Rodzice krzywdzonego dziecka mają prawo zawiadomić o zdarzeniu odpowiednie organy państwa.

6) Krzywdzonemu małoletniemu zostaje udzielone wsparcie psychologa/pedagoga szkolnego.

7) W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub prokuraturę na mocy art. 304 Kodeksu Postępowania Karnego.

§ 5 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez innego ucznia.

1) Obowiązkiem każdego pracownika szkoły jest bezzwłoczna reakcja na akty agresji i przemocy na terenie szkoły oraz poinformowanie o zaistniałej sytuacji wychowawcę klasy.

2) Wychowawca klasy podejmuje działania mające na celu wyjaśnienie sytuacji i wyciągnięcie stosownych konsekwencji (zgodnie ze Statutem Szkoły).

3) Uczniowi będącemu ofiarą przemocy zapewnia się pomoc zgodnie z jego potrzebami.

4) Jeżeli stan małoletniego będącego ofiarą krzywdzenia, wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, dyrektor lub inny pracownik szkoły wzywa pomoc medyczną, po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych.

5) Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne, wychowawca klasy informuje psychologa/pedagoga szkolnego, który przeprowadza rozmowę z krzywdzonym dzieckiem i wyjaśnia, gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość, rozmawia także ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami zdarzeń.

6) Z uczniami, którzy byli świadkami przemocy, psycholog lub pedagog szkolny omawia przebieg zdarzenia tak, by wskazać w rozmowie, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.

7) Małoletniego będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą wychowawcy lub pedagoga szkolnego/psychologa. Nawiązuje się współpracę z rodzicami/ opiekunami ucznia.

8) O wszystkich zdarzeniach mających charakter agresji/przemocy wychowawca klasy informuje rodziców zarówno osoby pokrzywdzonej jak i krzywdzącej.

9) W sytuacji gdy szkoła wyczerpie możliwości przewidziane w Statucie Szkoły lub rodzice osoby krzywdzącej nie współpracują ze szkołą, dyrektor zawiadamia Sąd Rodzinny lub MOPR o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego.

10) W sytuacji gdy sprawca dopuścił się czynu karalnego powiadamiany jest dyrektor szkoły.

11) W przypadku gdy dziecko - sprawca ukończyło 13 rok życia, ustala czy sprawca dopuścił się czynu karalnego i jeśli tak jest w/w zespół sporządza notatkę, a dyrektor zawiadamia policję lub sąd – Wydział Rodzinny i Nieletnich. Pozostałe czynności na terenie szkoły są przeprowadzane jak wyżej (rozmowy z osobami uwikłanymi w przemoc, z opiekunami/rodzicami sprawcy i ofiary).

12) Zawsze przeprowadzając wyżej opisaną procedurę brana jest pod uwagę incydentalność/powtarzalność zachowania sprawcy, analizuje pozycję ofiary, sprawcy i świadka, rozpatruje sytuację w kontekście środowiska rodzinnego, rówieśniczego ofiary i sprawcy.

§ 6 Procedura postępowania wobec ucznia z zaburzeniami zachowania, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub do siebie.

1) Jeżeli w czasie zajęć małoletni zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub do siebie nauczyciel zostawia klasę pod opieką innego nauczyciela lub pracownika administracji i prowadzi ucznia do pedagoga, psychologa lub nauczyciela, który może sprawować czasową opieką nad dzieckiem z zaburzeniami zachowania.

2) Jeżeli nie jest możliwe wyprowadzenie ucznia z klasy, nauczyciel wysyła jednego z uczniów po pedagoga/psychologa szkolnego i jednocześnie wyprowadza klasę na korytarz. W tym czasie cały czas obserwuje agresywnie zachowującego się ucznia czy ten nie robi sobie krzywdy.

3) Jeśli stan zdrowia ucznia wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia, dyrektor lub inny pracownik szkoły wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).

4) Psycholog/ pedagog szkolny po zbadaniu okoliczności zdarzenia informuje dyrektora szkoły (jeśli sytuacja tego wymaga).

5) Psycholog lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem, informuje o zaistniałej sytuacji rodziców ucznia i w razie potrzeby wzywa ich do szkoły.

6) W razie potrzeby rodzice zgłaszają się z dzieckiem do poradni w celu zdiagnozowania przyczyny takiego zachowania a jeśli dziecko jest zdiagnozowane to zobowiązują się do dalszego szukania wsparcia w postaci innej formy terapii

7) W zależności od woli współpracy ze strony rodziców ucznia opracowuje się plan (skierowanie na badania do poradni, na terapię, przed

8) W razie zagrożenia zdrowia lub życia ucznia i innych osób w czasie ataku agresji dopuszcza się przytrzymanie, a nawet unieruchomienie małoletniego.

§ 7 Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy na terenie szkoły

1) Nauczyciel lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie wychowawcę klasy. Jeżeli skala zjawiska jest duża informuje o tym fakcie wychowawcę klasy i psychologa/pedagoga szkolnego.

2) Wychowawca klasy:

- ✓ zbiera wszelkie możliwe informacje na temat zdarzenia, rozmawia z poszkodowanym uczniem (wsparcie psychiczne, porada), rozmawia ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia.
- ✓ zobowiązuje ucznia do zaprzestania zachowań, które mają charakter przemocowy oraz zobowiązuje do usunięcia obraźliwych materiałów z sieci (po zabezpieczeniu dowodów),
- ✓ powiadamia opiekunów poszkodowanego ucznia o zdarzeniu,
- ✓ powiadamia opiekunów sprawcy o zajściu,
- ✓ omówia z nimi zachowanie dziecka, proponuje uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną (tak poszkodowanemu, jak i sprawcy) jeżeli jest taka potrzeba,
- ✓ wyciąga konsekwencje przewidziane prawem wewnątrzszkolnym.

3) W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i nadal krzywdzi inne osoby, dyrektor podejmuje stosowne działania prawne.

4) W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznanym pedagog szkolny/psycholog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji.

5) Gdy do cyberprzemocy dochodzi z użyciem prywatnych urządzeń telekomunikacyjnych uczniów oraz mają one miejsce poza terenem szkoły czy po lekcjach wychowawca klasy informuje rodziców poszkodowanego ucznia o możliwościach prawnych (np. zawiadomieniu policji). Dodatkowo na terenie szkoły przeprowadza zajęcia o charakterze profilaktycznym dotyczącym cyberprzemocy i konsekwencji takich zachowań.

§ 8 Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1) Należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka i jeżeli jest taka potrzeba odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie.

2) Pedagog/psycholog wzywa rodziców/opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu. Informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji). Jeżeli rodzice/opiekunowie odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioskuje o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

3) Należy zapewnić dziecku wsparcie psychologiczne i jeżeli istnieje taka potrzeba skierować je do specjalistycznej placówki pomocy dziecku.

4) Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków do

uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.

5) Po zgłoszeniu krzywdzenia małoletniego odpowiednim służbom należy monitorować sytuację ucznia poprzez regularne rozmowy i spotkania z nim na terenie szkoły.

6) Uczeń powinien otrzymać szczegółową informację do kogo się może zwrócić na terenie szkoły w razie pogorszenia sytuacji oraz gdzie szukać wsparcia poza szkołą.

Standard IV: Monitorowanie

1) Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.

2) Dyrektor Szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich. W Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku jest to pedagog szkolny.

3) Osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.

4) Osoba odpowiedzialna za realizację Standardu zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników Szkoły (przynajmniej raz w roku) ankiety, której wzór stanowi (*załącznik nr 9*) do niniejszego Standardu.

5) Po przeprowadzonej ankiecie, osoba odpowiedzialna opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Dyrektorowi Szkoły.

6) W ankiecie pracownicy Szkoły mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w Szkole.

7) Dokonując monitoringu Standardów, Dyrektor Szkoły może wyznaczyć osobę do przeprowadzenia ankiety wśród uczniów, dotyczącej świadomości małoletnich z form pomocy realizowanych przez szkołę.

8) Po analizie ankiet oraz innych dokumentów zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich w razie konieczności opracowuje zmiany w obowiązujących Standardzie i daje je do zatwierdzenia Dyrektorowi Szkoły.

9) Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem ogólnodostępnym dla personelu szkoły, uczniów oraz ich opiekunów.

10) Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Szkoły.

11) Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z opiekunami w danym roku szkolnym (chyba, że ulegnie zmianie, wówczas omawiany jest również na pierwszym z zebrań odbywającym się po wprowadzeniu zmian).

12) Wychowawcy na lekcji wychowawczej mają obowiązek zapoznania uczniów ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

13) Wszyscy pracownicy szkoły są uwrażliwieni na potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Procedura składania skargi i informowania o podejrzeniu krzywdzenia dzieci.

1) W przypadku podejrzenia naruszenia zasad opisanych w niniejszym dokumencie skargę można zgłaszać:

- osobiście (dyrekcji lub osobie odpowiedzialnej za Standardy),
- pisemnie (w sekretariacie szkoły lub przez dziennik elektroniczny).

2) Dalsze kroki postępowania będą uzależnione od treści skargi.

Przepisy końcowe.

1) Ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Szkole Podstawowej nr 20 zostali zapoznani wszyscy pracownicy. Nowo zatrudnione osoby podpisują stosowne oświadczenia załączone do akt osobowych pracownika.

2) Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem 15 luty 2024 r.

.....
(podpis dyrektora szkoły)

Załączniki:

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich

Czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

1. Czynniki związane z rodziną:

- złe warunki materialne; rodzina wielodzietna; wysoki poziom stresu w rodzinie; osoba wymagająca stałej opieki w domu; brak wsparcia ze strony rodziny/przyjaciół; przemoc w rodzinie; problemy w relacjach w rodzinie; rodzina adopcyjna/zastępcza; złe warunki mieszkaniowe; brak dbałości o higienę (osobistą, otoczenia); bezrobocie; kurator w rodzinie w przeszłości/obecnie; karalność rodziców; interwencje policji; pobyty w placówkach interwencyjnych, w tym pobyty dzieci; rodzina zrekonstruowana; korzystanie z pomocy społecznej/korzystanie ze świadczeń socjalnych.

2. Czynniki ryzyka związane z rodzicami/opiekunami:

- matka lub ojciec poniżej 18 roku życia; przewlekła choroba somatyczna; samotny rodzic; upośledzenie umysłowe; choroba psychiczna; uzależnienie (od alkoholu, narkotyków, leków); doznawanie przemocy w dzieciństwie; przeżywanie kryzysu, żałoby; brak zainteresowania dzieckiem; nie stosowanie się do zaleceń lekarzy, specjalistów; depresja poporodowa; partner nie będący ojcem dziecka.

3. Czynniki ryzyka związane z dzieckiem:

- brak opieki lekarskiej podczas ciąży; poród bez pomocy medycznej; zaburzony rozwój psychomotoryczny dziecka; brak regularnych szczepień; brak opieki lekarskiej nad dzieckiem; choroba przewlekła, niepełnosprawność; dziecko często hospitalizowane; zaniedbana higiena dziecka; dziecko jest głodne/ wychudzone; dziecko ubrane nieadekwatnie do warunków atmosferycznych; dzieci z różnych związków; urazy fizyczne na ciele dziecka; tzw. trudne dziecko - często płacze, mało śpi, niejadek, jest niespokojne dziecko odrzucone.

Na co zwrócić szczególną uwagę:

1. U małoletniego:

- uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
- uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
- uczeń żebrze - uczeń jest głodny;
- uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
- uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
- uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, obrażenia są w różnej fazie gojenia;
- podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia;
- pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego - uczeń nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu;

- uczeń wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
- uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
- uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;
- uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
- używa środków psychoaktywnych;
- nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego);
- w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
- uczeń jest rozbudzony seksualnie nie stosownie do sytuacji i wieku;
- uczeń ucieka z domu;
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia;
- uczeń mówi o przemocy.

2. U rodziców/opiekunów:

- rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia;
- rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
- rodzic (opiekun) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża, strofuje ucznia (np.: używając określeń takich jak: „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
- rodzic (opiekun) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy albo odrzuca małoletniego;
- rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
- rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
- rodzic (opiekun) jest apatyczny, depresyjny;
- rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie;
- rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji;
- wypowiada się niespójnie;
- rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
- rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa;
- rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
- rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

.....
(miejscowość, data)

ZGODA NA WYKORZYSTANIE WIZERUNKU

Oświadczam, że zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych **wyrażam/nie wyrażam*** zgodę na przetwarzanie danych osobowych w zakresie nieodpłatnej publikacji zdjęć i materiałów filmowych zawierających wizerunek mojego dziecka

.....
(imię i nazwisko dziecka)

zarejestrowanych podczas zajęć i uroczystości oraz podczas uczestnictwa w programach, projektach, zawodach, konkursach i innych uroczystościach szkolnych w mediach: Internecie, prasie, telewizji, gablotach, kronikach oraz raportach i gazetkach szkolnych.

(*) – niepotrzebne skreślić

Przyjmuję do wiadomości, iż:

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 z późn. zm.) dalej RODO informuję, że:

1. Administratorem danych osobowych Szkoła Podstawowa nr 20 im. gen. Władysława Sikorskiego w Białymstoku ul. Leśna 30, 15-559 Białystok reprezentowana przez Dyrektora.
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem e-mail: iod.szkoly@um.bialystok.pl lub pisemnie na adres Administratora danych.
3. Dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO tj. udzielonej zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu informacji o działalności szkoły i promocji szkoły. Ponadto dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e RODO tj. realizacji zadania w interesie publicznym Administratora w celu publikacji prac oraz osiągnięć Pana/Pani dziecka w mediach: Internecie, prasie, telewizji, gablotach, kronikach oraz raportach i gazetkach szkolnych.
4. Odbiorcami danych osobowych będą wyłącznie podmioty uprawnione do uzyskania danych osobowych na podstawie przepisów prawa lub inne podmioty, które przetwarzają dane osobowe w imieniu Administratora na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.
5. Podane dane osobowe będą przetwarzane na podstawie niniejszej zgody (przez cały okres trwania edukacji szkolnej oraz po ustaniu edukacji szkolnej – do momentu wycofania niniejszej zgody).
6. Posiada Pan/Pani prawo do żądania od Administratora dostępu do danych osobowych, na podstawie art. 15 RODO oraz z zastrzeżeniem przepisów prawa przysługuje Panu/Pani prawo do: sprostowania danych osobowych, na podstawie art. 16 RODO, usunięcia danych, na podstawie art. 17 RODO, ograniczenia przetwarzania danych osobowych, na podstawie art. 18 RODO, przenoszenia danych, na podstawie art. 20 RODO, wniesienia sprzeciwu na podstawie art. 21 RODO, cofnięcia zgody na przetwarzanie danych osobowych w przypadku przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 7 RODO. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.
7. W przypadku uznania, iż przetwarzanie przez Administratora danych osobowych narusza przepisy RODO przysługuje Panu/Pani prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych z siedzibą przy ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.
8. Dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą podlegały zautomatyzowanemu profilowaniu.
9. Dane osobowe nie będą przekazywane do podmiotów poza Unią Europejską lub Europejskim Obszarem Gospodarczym.
10. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych w postaci wizerunku jest dobrowolna.

.....
(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

Załącznik nr 3

do Standardów Ochrony Małoletnich

.....

(miejscowość, data)

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH**

Ja, ... oświadczam, że zapoznałam/em się ze

(imię i nazwisko, funkcja)

Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Szkole Podstawowej nr 20 w Białymstoku
i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

(podpis)

Załącznik nr 4
do Standardów Ochrony Małoletnich

.....
(miejscowość, data)

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY MAŁOLETNIICH**

Ja, ... nr PESEL.....
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności
i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne
postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Ponadto
oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony małoletnich obowiązującymi w Szkole
Podstawowej nr 20 w Białymstoku i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis)

Załącznik nr 5
do Standardów Ochrony Maloletnich

.....
(miejscowość, data)

OŚWIADCZENIE

Ja, ... oświadczam, że zamieszkiwałam (em)/nie
(imię i nazwisko, funkcja)

zamieszkiwałam(em)* w ciągu ostatnich 20 lat w państwie/w państwach* innych niż Rzeczpospolita
Polska i państwo obywatelstwa.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis)

*niepotrzebne skreślić

Załącznik nr 6
do Standardów Ochrony Małoletnich

KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 20 W BIAŁYMSTOKU

Imię i nazwisko ucznia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zgłaszająca interwencję		
Opis działań podjętych przez personel/pedagoga/psychologa	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Działanie

Forma podjętej interwencji	Zawiadomienie policji Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa Wniosek o wgląd w sytuację rodziny Inny rodzaj interwencji. Jaki?
----------------------------	---

Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania szkoły, działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik nr 7
do Standardów Ochrony Małoletnich

WZÓR

.....
(miejscowość, data)

.....
nazwa i adres podmiotu, w którym jest
zatrudniona osoba wypełniająca
formularz „Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej, do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść) ¹⁾			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ .....

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna³⁾ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek,</i>						

niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³⁾ wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)						
Inne ³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOŚŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak (kiedy? .....gdzie? .....)

☐ nie

☐ nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak

☐ nie

☐ nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

☐ tak

☐ nie

☐ nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

☐ ustalono - wypełnij tabelę

☐ nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			

Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca) ¹⁾			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)		
Doprowadzenie do wytrzeźwienia		
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.) na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)	
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej		
Powiadomienie organów ścigania		
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość		
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej		
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”		
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni		
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej		
Inne (wymień jakie?)		

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			

Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby
wypełniającej formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ wpisać właściwe

²⁾ numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ podkreślić rodzaje zachowań

Załącznik nr 8
do Standardów Ochrony Małoletnich

„NIEBIESKA KARTA – B” - WZÓR

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Co to jest procedura „Niebieskie Karty”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

Co to jest przemoc domowa?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej?

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,

- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

Najczęstsze formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozesyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doświadczającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.
- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- **Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej** – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Wykaz placówek funkcjonujących na Twoim terenie, udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Uwaga: (dane wprowadza zespół interdyscyplinarny):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

Możesz zadzwonić do:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim. **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz tel. 800 12 00 02 (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰). **Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info.** Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

Załącznik nr 9**do Standardów Ochrony Małoletnich****MONITORING STANDARDÓW
– ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz Politykę Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem obowiązującą w naszej Szkole?		
2.	Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” w Szkole Podstawowej nr 20		
3.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego ucznia?		
4.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia ucznia?		
5.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w procedurach przez innego pracownika?		
6.	Czy masz uwagi/sugestie/przemyślenia związane z funkcjonującymi w Szkole „Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		